

očekivanje - jer, rekli smo, u delima koje podpisuje svojim imenom on govori spram hrišćana.

Kjerkegor knjigu *Osamnaest poučnih govora* opisuje kao lutailicu koja zatvorena u sebe ide tiho putem dok ne naiđe na pojedinačnu individuu koju autor sa radošću i zahvalnošću naziva moj čitalac. Kjerkegor kaže sledeće: “Trenutak kada je knjiga došla od čitaoca njena misija je završena, i ona nestaje da se nikada više ne vrati kući - upravo je ovo radost onog koji ju je i poslao na put, onoga koji neprestano dolazi čitaocu kako bi se od njega oprostio”.

Dakle, tekst zavisi od čitaoca jer se autor povlači. Ali ovo nije smrt autora. Već je autorovo povlačenje od teksta sredstvo kojim se priprema odlučnost samog čitaoca. Rečju, diskurs je iz-među koje je kreirano autorovim odnosom spram čitaoca. Ovde je na delu isto povlačenje kao i u pseudonimnim delima. Dakle, kreirajući prostor unutar kojeg odluka čitaoca može da se dogodi, autorovo povlačenje je time, paradoksalno, način na koji on stupa u odnos sa svojim čitaocem.

I u slučaju pseudonima i u slučaju dela koje je Kjerkegor potpisao svojim imenom, povlačenje autora služi stvaranju prostora unutar kojeg čitalac može da nastupi na mesto odsutnog autora kako bi prisvojio egzistencijalne mogućnosti isporučene tekstom. Ali dok glas pseudonima govori svojim čitateljima, glas *Osamnaest diskursa* govori kroz njih.

Ova razlika upućuje na razliku u formi eksperimenata - razliku forme *Ponavljanja* i forme diskursa/govora. Konstantinov projekt u *Ponavljanju* neuspeva, čime otvara prostor samoj stvari, novom projektu. Time što odustaje od svog projekta Konstantin ga ne dovodi do kraja već ga prepušta svom čitaocu. Prehdono je u skladu sa definicijom eksperimenta kao “svesnog, kušajućeg